

ABONEMENT

Pour un an D. 2
Edition spécial. 500 Ptrs.

ADRESSE :

“İdjtihad,, Constantinople

Téléph. St. 865
XXV ème ANNÉE

15 Octobre 1929

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMÎ, EDEBÎ, İKTİSADÎ

No. 283

ABONEMAN :

Seneliği [24 Nüsha] Türkiye
için 2 1/2, hariç için 2 D.
Âlâ kâğıdlısı 5 Liradır

İDAREHANESİ :

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi beşinci sene

15 Teşrinievel 1929

bir hal aldı ve haftalıkdan on beş günlüğe indi. Şimdi Ankara da çıkıyormuş bizim gör-
düğümüz yoktur, refikleri ile mubadelesi de
munkatî'dir.

Yirmi beşinci yaşını yasayayan ve yanık
ve ıslak kanatlarından başka hareket vasıtası
olmayan *İctihad*ın hali daha parlak, daha az
elemli değildir. Biz on bes sene yirmi beş
sene evel böyle değildik. *İctihad* on beş se-
ne evel 3,000 nusha satılırdı 35 sene çvel
Namık Kemal Bey merhumun Ebuzziya Tev-
fik Bey merhnm tarafından basılan *Osmanlı
Tarihi* nin ilk cuz'u bir hafta zarfında 20,000
(yirmi bin) nusha satılmışdı ve tek bir tane
kalmamışdı. Şimdi masamın üzerinde da'ima
elimden düşürmek istemediğim bir kitap var
135inci bin işaretini görüyorum. Bu kitap
son derecede faydalı ve canlı bir kitaptır
Maria Kuh isminde bir kadın *Thomas Car-
lyle* in eserlerinden seçmiş ve bu seçme ya-
zıları *Arbeiten und nicht verzweifeln*(*) is-
mi altında neşretmiş. Bu avam harci bir ki-
tap olmadığı halde 135 bin nusha basılırsa
Almanyada okumak hazzinin mikdarını tah-
min etmek kolaydır.

Bu kitap ölüleri diriltmeğe kadirdir di-
yebilirim M. T. T. hey'eti bunun Almancası
ve Türkçesi kuvvetli bir zate tercume ettir-
se ve çok mikdarda basdırsa en faydalı bir
iş olur.

Bize can ve heyecan lazım, fikir hayati
lâzım, ilim hayati lâzım.

Fikir hayatımızdaki bu durgunluk fikir
adamlarımızı çok düşündürüyor; fakat bu dü-
şündürüş hayre alamettir, zira hastalığı his
etmek şifanın ilk şartı ve ilk âlametidir.

Dr Ab. Cevdet

(*) Çalış! ve yılma! demektir. Biz bu kitabı içti-
hade tefrike ediyorduk kuzucu oğlu Tahsin Bey tercü-
me ediyordu 56 numrulu ve 28 Şubat 1328 tarihli (İc-
tihad) da başladı.

Üçüncü Milli Türk Tıp Kongresi

Sıhhi ve içtimai noktaî nazardan
memlekete pek faydalı ve hayırlı hiz-
metleri dokunan milli Türk Tıp Kon-
gralarının üçüncüsü geçen ay hükümet
merkezinde beşyüze yakın hekimin hu-
zuriyle açıldı. Memleketin dört bir ta-
rafından gelen ilim adamları, Büyük
Millet Meclisi binasında tıbbın en yeni
ve en canlı bahisleri üzerinde günlerce
münakaşa ettiler.

Her sefer olduğu gibi bu defada,
milletin sıhhat ve refahına taalluk eden
noktalardan istifade için hükümetimiz,
bu münakaşaların feyzli cereyanını bü-
yük bir dikkat ve alâkayle tâkip etmiş-
tir. Bu Kongradaki müzakereler başlıca
kanser, firengi ve kızıl gibi her mille-
tin içtimai bünyesinde büyük rahnalar
açan afetler etrafında cereyan etti.

Kanserin esbabı husul ve tekevvü-
nünü, müderris Saim Ali bey kendisi-
ne has canlı ve heyecanlı bir uslu ile
pek mükemmel anlattı. Dinleyenleri tes-
hir eden bu ilmi musahabede üstat, kan-
serin neden ve nasıl hasıl olduğuna dair
cihan ulemasının en son telekkıyat ve
tecrübelerini telhis etti. Bunu muteakip
Professör Hamdi Suat bey, zadei me-
sâisi olan kanserin Perituvandaki yeni
ve şimdiye kadar gayri malum bir ta-
zahurundan, (kületelium) dan bahsetti.
Şubesinin allamesi olan muhterem ve
mutavazi hocamız, bu keşfini tababet
alemine bildirmiş ve kabul ettirmiştir.

Kanserin cerrahi tedasına ait opera-
tör Amet Burhanettin ve Kemal beyler,
vâkıfane ve ihatalı beyanatta bulundılar.

Tıp fakültesi Röntken muallimi Dr.
Selahittin Mehmet bey Kanserin Rönt-
gen şuaile tedavisi hakkında hazırladı-

ğ1 pek mükemmel travayini okudu. Genç hoca, şua tedavisinin bütün safahatini selis bir surette anlatmış ve Röntgen tedavisinin kanserdeki faide ve ehemmiyeti azımesine dair şayanıdikkat tafsilat vermiştir.

Muzakerenin ikinci kısmı Sifilize aitti:

Frenginin biyolojisi hakkında Osman Şerefettin beyin beyanatile, hayati teammüllerine dair Ahmet Şükrü beyin izzahatı ciddi ve derin birer tettebbü mahsulu olduğu görüliyordu. Fahrettin Kerim beyin Âsâp frengisine mûtaallik travayı de pek kıymetli bir sa'yin mahsulu idi.

Kıymetli mutahassis Hulusi Behcet bey Frenginin Seririyatını, Muallim Talat beyde tedavisini mükemmelen anlattılar.

Üçüncü mevzuu teşkil eden Kızıl hastalığının esbap, tedavi ve profilaksisini, Muderris Server Kâmil bey şahsına mahsus bir vuzuh ve selastle anlattı. Muhterem muderris ihatalı beyanatile Kızılın bütün karanlık cihetlerini tenvir etti.

Sıhhiyye vekâletinin pek kıymetli bir ruknu olan Hifzussıhha umum müdürü Asım İsmail bey dahi Konyada zuhur eden Kızıl salgınının itfasi için vekâletin sarfettiği ilmi ve feyzli mesaiyi izah etti. Bu izzahat vekâletin bu gibi işlerde ne derece muteyakkız dsvrandığına ve halkın sıhatile ne kadar yakından alâkadar olduğuna canlı bir şahittir.

Kongranın üçüncü günü serbest mevzulara tahsis edilmiştir. Bu mevzular hekimlerimizin son zamanlarda tesadüf ettikleri nadir müşahede ve tecrübeleri ihtiva ediyordu. Bu meyanda operatör Cemil Paşa üstadımız Avrupada hastaların ameliyattan evel hazırlanma usulla-

rine ait çok mühim ve esaslı tebliğatta bulundular. Paşanın beyanatı, dinleyenler üzerinde pek musait bir intiba bırakmış ve bu gümüş başlı mühterem üstada karşı kalıplarda meknuz olan hürmet ve tazim hislerinin bir alkış tufanı şeklinde feveranına vesile olmuştur.

Dr NURİ FEHMİ

Mükellefiyetsiz ve Müeyyidesiz bir Ahlakın İcmalı

(Esquisse d'une morale sans obligation
ni sanction)

Yazan: J. M. GUYAU [*]

Bununla beraber hey'eti umumiye, gölgesini bütün saatlar üzerine düşüren bir kaç elem dakikalarının êseri olarak muzlim, yahut bütün saatlara nüfuz ediyor gibi gelen bir kaç ziyadâr saatin sayesinde şen görünür.

Binaenaleyh bu mes'elelerde hisabsız rü'yet hatalariyle muhatız. İhsası hazırdan gayri şe'nî ve sureti katiyede muhakak bir şey yoktur:

Yalnız, *hemzeman* [simultané] haz ve elem ihsaslarını mukayese edebilmek lâzımdı; fakat, mukayese geçmiş yahut gelecek ihsaslar üzerinde her yapıldıkça hatayı mucib olur.

Binaenaleyh *tecrûbe* ve *hisab* ile elemeler mikdarının zevkler yekûnuna faik olduğu isbat olunamaz: bilakis, tecrûbe bedbinlerin aleyhindedir, zira insaniyet hayatın kıymetini layenkati teharri, *à posteriori* hayatın kıymetini isbat eder.

Pessimist ahlakı, hesabı riyaziden değil fakat zevkin asıl tabiyat ve mahiyetinden istinbat olunan bâzı delil ile principini göstermeyi dener mi? «Pessimis-

[*] Baş tarafı "İctihad" ın 268 ve müte'akib numerolu nushalarındadır.